

1
2
3
4
5
6

Forslag til arbeidsprogram 2014 – 2015

Naturvernforbundet

Utkast 12 februar 2013

7 **OM ARBEIDSPROGRAMMET**

8 Arbeidsprogrammet legger rammene for hva Naturvernforbundet skal prioritere i årene 2014 og
9 2015. Det er førende for organisasjonens sekretariat, og skal følges opp av lands- og sentralstyret,
10 men lokal- og fylkeslag står fritt til å prioritere de arbeidsoppgavene lagene finner mest relevante.
11 Samtidig er det viktig å understreke at hvorvidt vi lykkes med de aktiviteter og mål vi ønsker å oppnå
12 gjennom arbeidsprogrammet, vil avhenge av felles innsats fra tillitsvalgte, lokallag, fylkeslag og
13 utvalg.

14
15 Sekretariatet skal innrette ressursbruken slik at arbeidsprogrammet har øverste prioritet. Samtidig
16 skal det være satt av tilstrekkelig med ressurser til at sekretariatet kan ivareta løpende prosjekt- og
17 samarbeidsforpliktelser og følge opp saker som kommer opp i regjering og Storting. Sekretariatet skal
18 kunne følge opp og bidra i det lokale miljøvernarbeidet som drives rundt om i landet og imøtekomme
19 henvendelser fra fylkes- og lokallag samt sikre en tett oppfølging av utvalgene. Sekretariatets rolle
20 som tilrettelegger og støttefunksjon ligger med andre ord til grunn for arbeidsprogrammet, og i de
21 aktiviteter der det er særlig viktig med samarbeid på tvers av hele organisasjonen, er dette forsøkt
22 synliggjort. Naturvernforbundet skal aktivt bygge allianser med andre organisasjoner der det styrker
23 saken.

24
25 Når det gjelder uforutsette saker, henvendelser fra media, høringer og lignende, skal sekretariatet
26 prioritere det som kan bidra til å nå målsettingene i arbeidsprogrammet, og nedprioritere eller
27 avvikle det som ligger utenfor.

28
29 Arbeidsprogrammet er nå delt inn i hovedsatsninger og arbeidsområder. Det er tre hovedsatsninger
30 og sju arbeidsområder. Aktiviteter som er del av organisasjonens generelle drift, som økonomiarbeid,
31 drift av medlemsregister, utgivelse av Natur og Miljø ol, er kun nevnt i de tilfeller der det skal gjøres
32 noe spesielt i perioden. Til grunn for arbeidsprogrammet ligger også internasjonal strategi for
33 organisasjonen som gjelder for 2011-2020, kommunikasjonsstrategien som ferdigstilles i 2013,
34 strategien for inntektsbringende arbeid 2011 - 2015, likestillingsplanen vedtatt i januar 2013 samt
35 landsstyrets vedtatte mål og aktiviteter for jubileumsåret 2014.

36

37 HOVEDSATSINGER

38 Hovedsatsinger er de aktiviteter som prioriteres høyest i 2014 og 2015 for å profilere organisasjonen
39 og når det gjelder tidsbruk, økonomiske ressurser og involvering av organisasjonen i planlegging og
40 gjennomføring.

41

42 **A JUBILEUMSFEIRING FOR EN STERKERE ORGANISASJON**

43 Naturvernforbundet fyller 100 år i 2014, og jubileumsfeiringen vil prege hele året.

44 Landsstyret har vedtatt både målsetninger og aktiviteter knyttet til organisasjonens jubileum, med
45 det som mål at jubileet skal bidra til at flere kjenner til Naturvernforbundet, at flere blir medlemmer
46 og at økonomien styrkes slik at jubileumsaktivitetene får varig verdi for organisasjonen. En
47 beskrivelse av jubileumsaktiviteter og vedtatte mål for feiringen er vedlagt.

48

49 **B NATURGLEDE**

50 Naturglede er viktig for å få flere til å ønske å ivareta naturverdiene vi har rundt oss.

51 Natur og biologisk mangfold med mennesker må løftes tydeligere frem for å skape tilhørighet og
52 glede til natur- og miljøvern. Naturvernforbundet skal i all kommunikasjon formidle engasjement,
53 hjertesaker og naturglede. Det er viktig å vise sammenhengen mellom natur (målet) og våre politiske
54 krav (virkemiddel). Mange av våre lokal- og fylkeslag gjør en stor innsats for å få med folk ut i naturen
55 og ha arrangementer for å vise frem naturverdier og samtidig fortelle om trusler og behovet for å ta
56 vare på dyr, planter og vakre landskap. Det er et mål at flere fylkes- og lokallag i perioden skal kunne
57 gjennomføre slike arrangementer. (Noen eksempler på naturgledeprosjekter er i vedlegg II)

58

- 59 - Mer natur, glade mennesker og engasjement – kommunikasjon som snakker til hjertet må
- 60 løftes frem i kommunikasjonsplanen for organisasjonen.
- 61 - Søke midler sentralt som skal ut til fylkes- og lokallag til naturgledeprosjekter slik som
- 62 «Sidesprang», «Din nabo er en drage», «Naturlig onsdag», «Naturkokker» etc.
- 63 - «Verdt å ta vare på»-turné med arrangementer flere steder i landet med fokus på steder og
- 64 aktiviteter i Norge og i verden det er verdt å ta vare på og som trues av klimaendringer. Det
- 65 blir foredrag, kultur- og naturopplevelser i samarbeid med lokallag, fylkeslag og utvalg som
- 66 ønsker å delta og å bidra til turneen.
- 67 - Årlig vassdragstreff
- 68 - Gjennom Naturvernskolen skape nettverk og samarbeid og erfaringsutveksling mellom
- 69 fylkes- og lokallag som driver naturgledeprosjekter og mulig studietur til andre land.
- 70 - Verving av medlemmer ute i naturen, på naturgledearrangementer etc.

71

72 **C REDUSERT OLJELETING - INGEN OLJEBORING I SÅRBARE OMRÅDER**

73 Norge må lage en forpliktende plan for nedtrapping av norsk oljevirkosomhet og bidra internasjonalt
74 til en overgang fra fossil avhengighet til lavutslippssamfunn. Havområdene utenfor Lofoten,
75 Vesterålen og Senja er leveområdet til fire av verdens ti største fiskebestander, noen av Europas
76 største fuglefjell og kilometerlange korallrev. Fiskere, forskere og fagdirektorater og flertallet av
77 befolkningen er enige – her er det for sårbart for oljeutvinning. Naturvernforbundet skal arbeide for
78 oljefrie områder sammen Folkeaksjonen Oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja og i allianse med blant
79 annet fiskeri- og reiselivsorganisasjoner, samt internasjonale partnere.

80

- 81 - Naturvernforbundet skal synes i nord og sette politisk dagsorden for en fremtid uten olje.
- 82 - Arbeide mot oljeboring i sårbare områder langs kysten der lokal- og fylkeslag er engasjert.
- 83 - Kampanje skal brukes som verktøy når det nærmer seg en politisk beslutning i havområdene
- 84 rundt Lofoten, Vesterålen og Senja.
- 85 - Bygge allianser med andre organisasjoner om et oljefritt Arktis

- 86 - Naturvernforbundet skal samarbeide med og bidra til å styrke Environmental Rights Action
87 (ERA) i Nigeria og Oilwatch Afrika sitt nasjonale og regionale påvirkningsarbeid med miljø,
88 menneskerettigheter og petroleumsutvinning.
89 - I samarbeid med ERA og Oilwatch utvikle felles påvirknings- og mobiliseringsarbeid for
90 petroleumsfrie områder.

91 **ARBEIDSSOMRÅDER**

92

93 **1 EN STØRRE OG STERKERE ORGANISASJON**

94 Naturvernforbundet skal være landets største organisasjon for natur- og miljøinteresserte med
95 engasjerte og dyktige lokallag og fylkeslag som skaper naturglede og jobber med lokale natur- og
96 klimasaker. Det er et avgjørende mål for perioden å få flere tillitsvalgte og aktive medlemmer som
97 bidrar i natur- og miljøvernarbeidet over hele landet. Organisasjonen skal være den mest synlige
98 natur- og miljøorganisasjonen i nasjonal, regional og lokal media.

99

100 **Møtepunkter, arrangementer og jubileumsfeiring**

101 Større arrangementer gir mulighet for å aktivisere medlemmer som så langt ikke har vært aktivt med
102 i organisasjonens arbeid, inspirere og engasjere allerede aktive medlemmer, være arenaer for
103 kunnskapsutveksling og ikke minst å skape oppmerksomhet knyttet til organisasjonen som kan gi
104 flere medlemmer og fokus på organisasjonens kjernesaker. Det er et mål for organisasjonens
105 arrangementer at disse er et samarbeid mellom flere ledd i organisasjonen, og at de følges opp av
106 aktivt kommunikasjons- og rekrutteringsarbeid.

107

108 - Se vedlegg for jubileumsaktiviteter

109 - Det skal i 2015 arrangeres landsmøte i samarbeid med et av organisasjonens fylkeslag.

110

111 **Flere tillitsvalgte og aktive medlemmer**

112 Et mål for organisasjonsarbeidet i perioden er å få en markant vekst i antall aktive og få 50% flere
113 tillitsvalgte. Naturvernskolen var en av hovedaktivitetene i forrige arbeidsprogramperiode, og
114 arbeidet med denne tas videre også i 2014 og 2015 blant annet som et virkemiddel for å rekruttere,
115 ivareta og motivere tillitsvalgte. Vi skal være en organisasjon som engasjerer bredt og antallet
116 kvinner med tillitsverv i organisasjonen skal økes. Det viktigste hjelpemiddelet for økt engasjement er
117 ressurstjenesten; Naturvernskolen og Miljøfestivalen og andre inspirerende samlinger.

118

119 - Naturvernskolen skal videreutvikles i perioden, med flere tema og et eget ledertreningskurs
120 for tillitsvalgte. Naturvernskolen skal evalueres i løpet av 2015.

121 - Det skal gjennomføres årlige samlinger for tillitsvalgte på nasjonalt nivå.

122 - I perioden skal minst ti lokallag ha hatt et Naturvernskolen-arrangement.

123 - Iverksette tiltak i henhold til likestillingsplanen med mål om å sikre kvinners aktive deltagelse
124 og representasjon blant tillitsvalgte.

125 - Det skal gjennomføres pilotprosjekt der fylkeslag bistås fra Naturvernforbundet sentralt slik
126 at nyinnmeldte medlemmer raskt følges opp og inviteres til aktiviteter i organisasjonen.

127 - Medlemsregistret skal i samarbeid med fylkes- og lokallag arbeide for å samle inn langt fler
128 av medlemmenes epostadresser.

129 - Egne arrangementer/tilbud til studentlag med mål om flere aktive tillitsvalgte

130 - Iverksette samiske språktiltak for å realisere målsettingene om urfolksrettigheter i
131 prinsippprogrammet.

132

133

134

135 **Mer kapasitet ut i regionene – videreføre regionsatsningen**

136 I løpet av de to siste arbeidsprogramperiodene er det blitt satset på to regioner, Trøndelagsfylkene
137 (2010-2011) og de nordligste fylkene (2012-2013). Det er et mål å styrke organisasjonens arbeid i
138 fylkene gjennom å videreføre og utvide regionsatsningen.

139

- 140 - Regionsatsningen utvides til en ny region i løpet av perioden og hvilken region dette blir
141 vedtas av landsstyret.
- 142 - Sekretariatet skal første halvår 2014 legge frem en vurdering av ansettelsesforholdene i de
143 enkelte fylkeslag og legge frem et forslag til hvordan de fylkeslagene som ønsker seg økt
144 administrativ støtte.

145

146 **Flere medlemmer**

147 Naturvernforbundet skal i 2014 og 2015 gjennomføre arrangementer rundt i landet og det er en
148 svært god anledning til å treffe potensielle medlemmer og å involvere egen organisasjon mer aktivt i
149 vervearbeidet. Målet for vervearbeidet er å øke medlemstallet til 25 000 medlemmer innen
150 utgangen av 2015.

151

- 152 - Natur i hundre er et nytt vervekonsept som vil bli testet ut i forbindelse med jubileet. (Se
153 vedlegg)
- 154 - Det skal gis økonomisk og kapasitetsmessig støtte til verving rettet mot utvalgte målgrupper
155 og arrangementer, og særlig mot naturglede og verving i natur.
- 156 - Verving skal prioriteres i perioden og det skal sikres kapasitet som kan delta på lokale
157 arrangementer og større arrangementer der det skal verves, og vervesamarbeid med Natur
158 og Ungdom og Miljøagentene skal fortsette.

159

160 **En trygg økonomi**

161 Naturvernforbundet skal være en organisasjon med trygge økonomiske rammer, god økonomistyring
162 og effektiv administrasjon. I perioden er det viktig å sikre mer langsiktige og stabile inntekter.
163 Inntekter er viktige både sentralt og lokalt, samt at det bygger opp en langsiktig egenkapital.

164 Foreslåtte aktiviteter:

165

- 166 - Etablere en økonomisk reserve på 20% av dagens nasjonale omsetning for sekretariatet.
- 167 - Gjennomføre et omfattende inntektsarbeid som gir både bedrifter og enkeltpersoner
168 mulighet til å bidra til å styrke organisasjonens økonomi. Innen utgangen av 2015 skal vi ha
169 1200 fastgivere og vi skal bruke jubileet til å få økte inntekter.
- 170 - Tilrettelegge for erfaringsutveksling og kompetansebygging når det gjelder økonomiarbeid på
171 lokal- og fylkesnivå for å bedre økonomien i alle ledd av organisasjonen.

172

173 **Kommunikasjon**

174 Naturvernforbundets nye kommunikasjonsstrategi gjelder fra 2014 og ser på helheten både på det
175 politiske arbeidet, verving, organisasjonsbygging etc. I større grad vil sosiale medier bli brukt.

176 Naturglede skal løftes mer frem og bidra til å skape legitimitet for de virkemidler Naturvernforbundet
177 fremmer. Samtidig skal Naturvernforbundet løfte blikket også utenfor landets grenser og
178 kommentere de globale miljøprosessene slik som klima- og biomangfoldkonvensjonen og Norges
179 rolle internasjonalt. Jubileet i 2014 vil være helt sentralt i kommunikasjonsarbeidet.

180

- 181 - Kommunikasjonsplan implementeres og evalueres ved slutten av arbeidsprogramperioden
- 182 - Natur og miljø (ny formålsparagraf og redaksjonsråd i 2013) evalueres i løpet av 2015.
- 183 - De internasjonale prosjektene til Naturvernforbundet skal integreres i aktuell
184 kommunikasjon. Prosjektene og det internasjonale arbeidet skal presenteres i sentrale deler
185 av organisasjonen som SES, LAS og LM og det skal tilbys presentasjoner for fylkes- og lokallag.

186

187 **Internasjonalt natur- og miljøarbeid**

188 Naturvernforbundet bidrar til å styrke demokratiske miljøorganisasjoner gjennom deltagelse i
189 internasjonale nettverk og gjennom samarbeid med og økonomisk og organisatorisk støtte til
190 grasrotorganisasjoner i sør og øst.

- 191
- 192 - Styrke arbeidet med organisasjonsutvikling hos partnere i Øst-Europa, Sentral-Asia og Afrika.
- 193 - Aktivt bruke utveksling gjennom Fredskorpset til å styrke partnerorganisasjoner.
- 194 - Styrke internasjonalt engasjement i egen organisasjon, blant annet gjennom å involvere
195 internasjonalt utvalg opp mot Friends of the Earth.
- 196

197 **2 REDUSERTE KLIMAGASSUTSLIPP I NORGE OG VERDEN**

198 2015 vil være et avgjørende år for det internasjonale klimasamarbeidet fordi forhandlingene om en
199 internasjonal klimaavtale som skal gjelde fra 2020 skal landes. Naturvernforbundet ønsker å bruke
200 denne anledningen til å spre kunnskap og engasjement om hvordan vi kan løse klimaproblemet, og
201 vil gjøre dette gjennom en turnéen «Verdt å ta vare på» med arrangementer flere steder i landet (Se
202 punkt under naturglede). Naturvernforbundet har lenge vært en ledende aktør i norsk sivilsamfunns
203 arbeid med de internasjonale klimaforhandlingene, og ønsker fremdeles å spille en slik rolle.

204
205 Naturvernforbundet vil gjennom påvirkningsarbeid:

- 206 - Kreve økte ambisjoner i regjeringens klimapolitikk og holde trykket oppe og følge de
207 internasjonale klimaforhandlingene.
- 208 - Styrke partneres påvirkningsarbeid overfor myndigheter i de store utslippslandene Russland,
209 Hviterussland, Ukraina og Kasakhstan for å øke nasjonale mål om reduserte klimagassutslipp.
- 210 - Styrke partnere i lavutslippsland i deres arbeid for utvikling med lave klimagassutslipp.
- 211

212 Naturvernforbundet vil skape engasjement ved å:

- 213 - Sette klimarettferdighet på dagsorden i den norske debatten
- 214 - Utvide nettverket av klimaambassadører slik at det holdes minst 100 foredrag i året i løpet av
215 2014. Det skal også verves og rekrutteres aktivister til Naturvernforbundet.
- 216 - Gjennom klimaambassadørene og media formidle funnene fra FNs klimapanel's nye
217 hovedrapport.

218 **3 FORNYBAR ENERGI PÅ LAG MED NATUREN**

219 Naturvernforbundet skal være en pådriver for en helhetlig energipolitikk der effektiv energibruk og
220 en utbygging av fornybar energi som ivaretar hensynet til naturmangfoldet prioriteres. Med alle
221 planer om utbygging, må de som er mest skadelige for viktige naturverdier skrinlegges. Den
222 fornybare energien må brukes til å erstatte fossil energi. Interessen både fra kraftselskaper og
223 politiske myndigheter for å åpne opp for omfattende kraftutbygging i både vernede og verneverdige
224 vassdrag har økt de siste årene, og fordrer at Naturvernforbundet klarer å skape forståelse og
225 engasjement for hvorfor de siste elvene bør ivaretas. Samtidig må vi kreve nasjonale og
226 internasjonale forpliktelser som sikrer at fornybar energi erstatter fossil.

227
228 Naturvernforbundet vil gjennom påvirkningsarbeid:

- 229 - Delta aktivt i konsesjonsrunder der prioriterte vassdrag med særlig sårbare og verdifulle
230 naturverdier står i fare for å bli ødelagt. I samarbeid med fylkes- og lokallag gi innspill til
231 myndigheter og politikere.
- 232 - Utarbeide god veiledning om vindkraftanlegg og hvilke områder som egner seg.
- 233 - Delta i konsesjonsrunder for å hindre/begrense store natur- og landskapsødeleggelser på
234 kysten og i innlandet av prioriterte vindkraftanlegg.
- 235 -

- 236 Naturvernforbundet vil skape engasjement ved å:
- 237 - Informasjonstiltak overfor kommuner, grunneiere, lokal, fylkes og stortingspolitikere. Bistå
  - 238 lokale initiativ og løfte viktige saker over i riksmidia
  - 239 - Samarbeide med vassdragsvernrådet om aktiviteter og mobilisering og arrangere årlige
  - 240 vassdragstreff i 2014 og 2015.
  - 241 - Videreutvikle gode demonstrasjonsprosjekter for bærekraftige energiløsninger med etablerte
  - 242 partnere i Kaukasus, Sentral-Asia og Afrika, som grunnlag for å styrke nasjonale
  - 243 påvirkningsarbeid. Etablering av praktiske energiprosjekter i Nigeria sammen med ERA.

244 **4 SPARE FOR Å BEVARE**

245 En kWh spart er bedre enn en kWh produsert. Smartere bruk av energien reduserer

246 klimagassutslippene og inngrepene i naturen. Det enorme potensialet for å redusere energibruken

247 der vi bor og jobber, må utløses. Målet med Naturvernforbundets arbeid både nasjonalt og

248 internasjonalt er å sørge for at det brukes mindre energi og ikke fossil oppvarming.

249

250 Naturvernforbundet vil gjennom påvirkningsarbeid:

- 251 - Samarbeid med KS, kommuner og fylkeskommuner om sparetiltak og oljefri
- 252 - Jobbe politisk for at tilskudd til en spart kWh må være minst like stort som tilskudd til en
- 253 produsert kWh, blant annet ved å følge opp klimameldingen og byggemeldingen

254

255 Naturvernforbundet vil skape engasjement ved å:

- 256 - Forbrukerrettete samarbeidsprosjekter med fokus på energi- og miljøvennlige løsninger i
- 257 egen bolig og offentlige bygg
- 258 - Oljefri skal lanseres i flere regioner og det skal legges til rette for mer frivillig aktivitet.
- 259 - Bidra med energi- og klimaundervisning gjennom skoleprosjektet SPARE i partnerland.
- 260 - Fremme praktiske energiløsninger gjennom arbeidet med internasjonale partnere

261 **5 BILEN UT AV BYEN**

262 I 2014 og 2015 vil Naturvernforbundet intensivere arbeidet for å endre samferdselsplaner i og rundt

263 Bergen, Stavanger, Trondheim og Oslo/Akershus som bidrar til sterk utslippsvekst og store

264 arealinngrep, i hovedsak motorveier. I tillegg skal vi jobbe for redusert bilbruk i storbyregionene

265 gjennom restriktive tiltak, bedre kollektivtransport og bedre kår for syklistene og gående. Arbeidet vil i

266 stor grad gjøres sammen med lokal- og fylkeslag. Et hovedmål er å styrke organisasjonens regionale

267 arbeid.

268

269 Naturvernforbundet vil gjennom påvirkningsarbeid:

- 270 - Gi konkrete innspill til samferdselsplaner i utvalgte regioner og ha kontakt med sentrale,
- 271 fylkes- og lokal politikere
- 272 - Bidra til å sette dagsordenen og skape medieoppslag og løfte samferdsel i valgkampen 2015

273

274 Naturvernforbundet vil skape engasjement gjennom:

- 275 - Arrangere åpne lokale debattmøter og/eller andre arrangement.
- 276 - Samarbeide med andre lokale krefter

277

278 **6 EN RIK OG MANGFOLDIG NATUR**

279 Naturrikdommen i Norge må sikres gjennom en bedre forvaltning av økosystemer. Dette må skje

280 gjennom mer vern av utvalgte areal, arter og naturtyper, men ikke minst ved at grunnlaget legges for

281 fremtidsrettet næringsvirksomhet og menneskers trivsel gjennom bærekraftig høsting og bruk av

282 natur. Gjennom aktiv deltagelse fra motiverte, engasjerte og kompetente lokal- og fylkeslag skal

283 Naturvernforbundet bidra til at lokale naturperler og naturområder i nærmiljøet tas bedre vare på og
284 bit-for-bit nedbyggingen som forårsaker det største tapet av naturverdier stoppes. Naturmangfold er
285 et arbeidsområde der lokal- og fylkeslag og utvalgene gjør en stor innsats, og hvor sekretariatet i
286 perioden skal samarbeide med og støtte opp om. Gjennom rovviltforliket i Stortinget i 2011 ble det
287 gjort noen endringer som medfører et hardere press særlig på ulv. Gjennom tilstedeværelsen i alle
288 landets rovviltregioner kan Naturvernforbundet være en viktig premissleverandør.

289

290 Naturvernforbundet vil gjennom påvirkningsarbeid:

- 291 - Prioritere høyt at det gis innspill om naturmangfold i det løpende politiske arbeid opp mot de
- 292 årlige statsbudsjett-prosessene, uttalelser, høringer og faglige innspill til større og viktige
- 293 politiske prosesser som dukker opp slik som endring i lovverk, næringsstrategier etc der
- 294 Naturvernforbundets sekretariat vil koordinere innspill fra organisasjonen.
- 295 - Bistå fylkeslag med oppfølging av rovviltneidder og samordne med rovviltutvalget
- 296 - Sikre deltagelse fra organisasjonen på relevante møtepunkter.

297

298 Naturvernforbundet vil skape engasjement gjennom:

- 299 - Aktiviteter er i stor grad fanget opp i hovedsatsning naturglede
- 300 - I samarbeid med vassdragsvernrådet, skog, fjellrev- og rovdyrutvalget ha fokus på
- 301 økosystemisk tenking og handling.

302

303 **7 BÆREKRAFTIG RESSURUTNYTTING – FISK, SKOG OG GRUVER**

304 **Fiskeri og oppdrett**

305 Naturvernforbundet arbeider for en bærekraftig fiskeriforvaltning i norske og arktiske farvann.
306 Klimaendringer fører til endring i vandringsmønstre for fiskebestander og mangelen på enighet om
307 fordeling kvoter og overkapasitet i verdens fiskeflåte fører til overfiske. En forventet vekst i
308 oppdrettsnæringen vil øke konflikter med kystfiske, kysttorsk og ville laksebestander og medføre
309 større forbruk av fisk til fôr.

310

311 Naturvernforbundet vil gjennom påvirkningsarbeid:

- 312 - Bistå fylkes- og lokallag og samarbeide med andre organisasjoner for å redusere
- 313 miljøpåvirkning fra fiskeoppdrett.
- 314 - Fokus i media på utkast av fisk, ulovlig fiske og ikke-bærekraftig fiskeriforvaltning og politiske
- 315 innspill blant annet på fiskeri og klimaendringer.

316

317 Naturvernforbundet vil skape engasjement gjennom:

- 318 - Bruke torsk og sild og fiskerier som et av eksemplene i «Verdt å ta vare på»-turneen

319

320 **Mineralutvinning**

321 Interessen for utvinning av mineraler øker og store prosjekter med omfattende miljøkonsekvenser
322 planlegges flere steder, både i Norge og i andre nordiske og arktiske land. Naturvernforbundet
323 ønsker å sikre at gruvevirksomhet skjer på miljøforsvarlig måte og at sjødeponi forbys i Norge.

324

325 Naturvernforbundet vil gjennom påvirkningsarbeid:

- 326 - Arbeide aktivt for å stanse to prioriterte gruveprosjekter og for at sjødeponi forbys i Norge
- 327 - Etablere felles nordisk nettverk, særlig i Nordområdene.

328

329 Naturvernforbundet vil skape engasjement gjennom å:

- 330 - Opprette og bidra til oppstarten av et mineralutvalg

331

332

333 **Skog**

334 Norske skoger har et stort biologisk mangfold og over 2000 truede og sårbare arter lever i skogen.
335 Naturvernforbundet skal arbeide for mer skogvern og en omlegging av skogforvaltningen til større
336 medvirkning og ett mer miljørettet skogbruk. Gjennom skogutvalget og aktive fylkes- og lokallag
337 sitter organisasjonen på mye erfaring og kompetanse når det gjelder natur- og friluftverdier i skog og
338 hvordan disse i varierende grad ivaretas av skogeiere, skogeierlag og sertifiseringsorganer.

339

340 Naturvernforbundet vil gjennom påvirkningsarbeid:

341 - Samarbeid med skogutvalget om politiske krav og innspill

342

343 Naturvernforbundet vil skape engasjement gjennom å:

344 - Identifisere tre viktige skogområdene som ikke er i verneprosess og i samarbeid med

345 skogutvalg og fylkes/lokallag bidra til å fremme verneforslag.

346 **Vedlegg I – Naturvernforbundets jubileumsfeiring**

347

348 **Målsetninger:** I prioriteringen av aktiviteter og i gjennomføringen av disse, skal følgende mål være
349 retningsgivende gjennom hele jubileumsåret.

350 1) Flere folk skal kjenne til Naturvernforbundet, hva vi står for og hva vi gjør

351 2) Naturvernforbundet skal få flere medlemmer og styrket økonomi

352 3) Jubileumsaktivitetene skal ha varig verdi for Naturvernforbundet

353

354 **Budskap/verdier:** I kommunikasjonen knyttet til jubileet, det være seg på arrangementer, på nett
355 eller i trykksaker, skal vi formidle følgende budskap:

356 - At Naturvernforbundet har gjort en forskjell de siste 100 årene, og for at vi skal fortsette å
357 gjøre en forskjell, trenger vi hjelp fra nye medlemmer.

358 - At Naturvernforbundet har tro på fremtiden og vil jobbe for at Norge om 100 år er et
359 miljøvennlig land med levende natur

360 - At Naturvernforbundet er en unik organisasjon – den største og eldste miljøorganisasjonen,
361 basert på frivillig innsats fra folk over hele landet.

362

363 **Om jubileumsfeiringen:** Noen prinsipper bør være gjennomgående i planleggingen av jubileet:

364 - Jubileumsfeiringen skal gå gjennom hele 2014

365 - Jubileumsfeiringen skal mobilisere og engasjere flere enn oss selv

366 - Jubileumsfeiringen skal ha en felles overbygning i begrepet «Naturi100».

367 - Jubileumsfeiringen skal hente frem gode historier som skal bidra til å vise hvorfor flere bør bli
368 medlem i organisasjonen og støtte vårt arbeid.

369

370 **Aktiviteter**

371 - Miljøfestival på Østlandet. I forbindelse med festivalen arrangeres en åpen feiring med kultur
372 og fest på et lett tilgjengelig sted.

373 - Natur i 100: Landsstyret (LAS 03-33-12) «Nettside forbundet med jubileet som skal engasjere
374 og aktivisere medlemmer, potensielle medlemmer og andre naturvenner. Denne må
375 kombineres med en offensiv markedsføring i sosiale medier, og må integreres godt med
376 naturvernforbundet.no slik at det meste av innholdet må kunne videreføres også etter
377 2014.»

378 - Jubileumsmagasin: Før og under jubileet vil Natur og miljø ha en serie om

379 Naturvernforbundets historie og det blir et større jubileumsmagasin i 2014 med langt større

380 sideantall, kun fokus på jubileet og med et noe større opplag og distribusjon. Innholdet skal

381 kunne brukes i verve- og promoteringsøyemed også etter jubileumsåret.

- 382 - Lokale arrangementer og feiring som kan være turer, utstilling, bursdagsfest på torget,
383 seminar, fest for de aktive eller annet.
- 384 - Naturkalenderen 2014 skal være en kalender med fokus på jubileet (for eksempel med steder
385 vi vil ta vare på for de neste 100 årene). Det bør også være en påminnelse om kommende års
386 jubileum i kalenderen for 2013 (her kan man se på mulig samkjøring med fotoutstilling, se
387 under.)
- 388 - 100-årgaven er gaver til Naturvernforbundet i forbindelse med jubileet, fra næringsliv enten
389 pengegaver, ting eller tjenester, fra folk vil vi prioritere at mange gir litt (for eksempel 100
390 kroner)
- 391 - 100-års-stafetten E-postkampanje av typen «kjedebrev» for å oppfordre folk til å gi 100-
392 årsgave, for eksempel 100 kroner.
- 393 - Fotoutstilling Det er foreslått å lage en transporterbar utstilling av gode fotografier som kan
394 sendes omkring i landet og vises på biblioteker, skoler og forsamlingslokaler.
- 395 - Jubileumsbok er planlagt, og ser nå ut til å bli ferdigstilt i 2016.
- 396 - TV-program Det er gjort en henvendelse til NRK om mulig markering som et tema i «Ut i
397 naturen»
- 398 - Frimerke Det er sendt en søknad til Posten om å markere Naturvernforbundets 100 års
399 jubileum på et frimerke.
- 400

401 **Vedlegg II – Naturgledeeksempler**

402

403 **«Sidesprang» i Oslo og Akershus**

404 Guidede turer utenom de vanlige turstiene der fokus er på natur og -opplevelsesverdier i skogen.

405 <http://naturvernforbundet.no/noa/nyheter/sidesprang-2-september-article27527-2147.html>

406

407 **«Naturlig onsdag» i Hordaland**

408 Første onsdag hver måned inviterer Naturvernforbundet i Bergen til en faglig innledning med

409 diskusjon og mingling utover kvelden. <http://naturvernforbundet.no/hordaland/aktiviteter/>

410

411 **«Din nabo er en drage» i Østfold**

412 Populært arrangement for hele familien der man kan oppleve salamandre og annet på nært hold.

413 <http://naturvernforbundet.no/ostfold/nyheter/din-nabo-er-en-drage-article16544-1391.html>

414

415 **«Naturkokker» i Trøndelag**

416 Ungdommer får lage mat ute i felt med kortreiste råvarer på Naturvernforbundets naturkokk-kurs,

417 blant annet i samarbeid med matfestivalen i Levanger.